

Oliva el nostre

GENER 2023

Proposen l'agermanament d'Oliva amb Ocier

L'Associació Cultural Centelles-Riusech ha constituït un Comitè d'Agermanament amb la ciutat italiana.

Pàgina 3

Oliva viu el Nadal més complet dels darrers anys

Els veïns ha pogut gaudir d'unes festes senceres, amb molts actes i sense restriccions després de la pandèmia.

Pàgines 8 i 9

Porrat de Sant Antoni 32 calderes i 4.500 racions

Un bon nombre de veïns, veïnes i visitants s'aproparen el passat cap de setmana a Oliva per gaudir del Porrat de Sant Antoni. Un total de 22 calderes d'arròs amb fesols i naps cuinaren

els festers. 4.500 racions es repartiren entre els assistents. El Porrat de Sant Antoni d'Oliva també ha comptat amb la Fira Modernista, amb diverses casetes instal·lades al carrer Barranc.

Pàgines 12 i 13

ÒSCAR PRIETO "Volem la declaració de Festa d'Interés Nacional"

Pàgines 10 i 11

Es malgasten a l'any 708.606 quilos d'aliments

Pàgina 4

Sanitat licita el nou centre sanitari

Pàgina 7

Mor Antonio Mestre, fill predilecte d'Oliva

Pàgina 15

S'afona una part de la grada del camp de futbol del Morer

Pàgina 18

AL XICOTET COMERÇ TENIM
REBAIXES PER A TOTS!
DEL 7 DE GENER AL 6 DE MARÇ

ACCO

SERVEIS D'INFORMACIÓ

HORARI DE L'ECOPARC:

De dilluns a dissabte:
de 10,00 a 19,00 hores
Diumenges: de 10,00 a 14,00 hores

TRANSPORT DE VIAJERS

LÍNIA D'AUTOBÚS

GANDÍA-OLIVA-PEGO

Autobuses Jiménez
Telèfon 902 202 787
Horarios paso dirección Gandía: 7:45, 10:25, 12:30, 15:30, 17:40 y 18:40.
Horarios paso dirección Pego: 8:20, 10:25, 13:20, 16:05, 17:40 y 18:40

Estació d'Autobusos de Gandía.
Telèfon 962 87 10 64

FERROCARRIL

Estació de RENFE de Gandía : **912432343**

AEROPORTS

L'Altet: **966 91 94 00**

Manises: **961 598 500**

SANITAT

Ambulatori 96 296 71 00
Ambulatori urgències 96 296 71 05
Consultori San Francesc 96 282 99 40
Ambulatori (consulta platja) 96 282 98 30

RESIDENCIES TERCERA EDAD
Residencia Sant Francesc 96 296 36 36
Residencia Virgen del Rebollet 96 285 00 52
Residencia La Carrasca 96 285 80 81

Repartiment del tradicional calendari de l'OMIC

L'Ajuntament d'Oliva, a través del departament de Mercats, Comerç i Consum que dirigeix l'alcaldessa Yolanda Balaguer i l'Oficina Municipal d'Informació als Consumidors (OMIC) i en col·laboració amb el departament d'Arxiu Municipal encapçalat per Julio Llorca ha començat a repartir gratuïtament del tradicional calendari per al 2023. Des de hui fins esgotar existències es podrà recollir gratuïtament el calendari de l'OMIC a la seu de l'Oficina Municipal d'Informació al Consumidor (Plaça Joan Baptista Escrivà, al costat del Mercat Municipal) de 9 h a 13:30 h. En la portada del calendari hi trobarem una fotografia datada als anys setanta d'una parada del mercat en l'actual carrer Joan Pellicer. També trobem imatges del Camí de la Mar dels anys vint, el carrer de l'Ermida als anys trenta, Carrer Major als anys vint, a Casa del Marxucal en la dècada dels vint o el carrer de les Moreres en la dècada dels anys vint.

Repartiment del calendari.

TELÈFONS ÚTILS

EMPRESSES SERVEIS

Iberdrola 96 283 85 17
Agència de Butà 96 285 08 44
Aigües potables Bolinches 96 285 05 87
Aigües potables Bullent 96 285 40 00
Aigües potables platja 96 285 20 62

DEPENDENCIES MUNICIPALS

Ajuntament 96 285 02 50
Centre Social Sant Francesc 96 285 05 28
Agència Agrària y M.Ambiente 96 285 09 82
Biblioteca Tamarit y Archivo 96 296 37 40
Biblioteca l'Envic 96 296 33 94
Casa de la Cultura 96 285 02 55
Casal Jove 96 285 17 35
Cementerio 617 470 153
Depuradora 96 285 37 05
Hort de la Bosca 96 285 59 24
Almacen Municipal 96 285 34 81
Museo arqueològic 96 285 46 28
Mercado municipal 96 285 17 81
Agència AFIC 96 296 37 02
OMIC (oficina del consumidor) 96 285 07 09
Oficina de Turisme 96 285 55 28
Oficina de Turisme (Platja) 96 285 03 91
Agència de Desarrollo Local (ADL) 96 285 17 43
Urbanismo 96 285 12 57
Fomento econòmic 96 285 13 48
Oficina de ocupación 96 285 17 43
Oficina de Gestión Tributaria 96 296 31 66
PIC «punto de información catastral» 96 285 04 97
OLAMA 96 285 09 82
Polideportivo - oficinas 96 285 29 20
Polideportivo- piscina cubierta 96 285 36 23
Servicios Deportivos 96 285 02 21
Servicios Culturales 96 285 02 55
Teatro Olimpia 96 285 05 20
Servicios Sociales 96 285 03 75

CENTRES SOCIALS

Centro social Sant Vicent 96 285 02 13
Centro social Sant Francesc 96 285 05 28
Centro de Participación Ciudadana 96 296 37 46

FARMACIES DE GUARDIA

■ Farmacia Martí	96 285 30 36	C/ Alcalde Fco. Llorca, 14	oberta dia 20
■ Farmacia Escrivà	96 285 05 83	C/Passeig Lluís Vives, 11	oberta dia 21
■ Farmàcia Català	96 285 01 05	Plaça de l'Ajuntament, 3	oberta dia 22
■ Farmacia Ruíz	96 285 17 97	C/Poeta Querol, 29	oberta dia 23
■ Farmacia Hnos. Aparisi	96 285 18 36	C/ De Dènia, 9	oberta dia 24
■ Farmacia Galiano	962 85 15 21	Plaça Casa Alonso	oberta dia 25
■ Farmacia Martí	96 285 30 36	C/ Alcalde Fco. Llorca, 14	oberta dia 26
■ Farmacia Escrivà	96 285 05 83	C/Passeig Lluís Vives, 11	oberta dia 27
■ Farmàcia Català	96 285 01 05	Plaça de l'Ajuntament, 3	oberta dia 28
■ Farmacia Ruíz	96 285 17 97	C/Poeta Querol, 29	oberta dia 29
■ Farmacia Hnos. Aparisi	96 285 18 36	C/ De Dènia, 9	oberta dia 30
■ Farmacia Galiano	962 85 15 21	Plaça Casa Alonso	oberta dia 31
■ Farmacia Martí	96 285 30 36	C/ Alcalde Fco. Llorca, 14	oberta dia 1

SERVEIS D'URGÈNCIA

Urgències 112
Creu Roja 96 283 91 47
Guàrdia Civil 96 285 02 05
Policia local ..... 092// 962850250 (ext 501)
Policia nacional 091
Samu 900 16 11 61
Centre Dona (24 H) 900 580 888
Incendis Forestals 900 161 515

Hort de Palau 96 282 66 95
La Carrasca 96 282 65 75
Lluís Vives 96 282 65 80
Ntra. Sra. Del Rebollet 96 285 00 70
Santa Ana 96 282 64 75
Verge dels Desamparats 96 282 65 70
Escola d'Adults (E.P.A.) 96 285 06 98
Escola infantil «El Caragol» 96 285 06 68
Escola Infantil La Taronja 96 285 62 80
Escola Infantil Borfa 96 285 37 14

Institut (I.E.S.) Gregori Maians 96 282 99 90

COL-LEGIS

Sant Josep de la Muntanya 96 285 27 04
Alfadali 96 282 66 25

INSTITUTS

Institut (I.E.S.) Gabriel Ciscar 96 282 94 35

ALTRES SERVEIS

Correos 96 285 15 75
Conservatorio 96 285 36 59
Jutjats Oliva 96 296 36 29
Registre Civil 96 285 87 98
Llar de Pensionistes 96 283 92 99
Registre de la Propiedad 96 283 82 04
Taxis (parada Oliva) 96 285 14 06
Taxis (parada Gandia) 96 287 21 20
Escuela de Música Sta Cecilia 96 285 39 25
Asociación Artístico-Musical 96 285 61 19

PER A REMETRE INFORMACIÓ A ESTA PUBLICACIÓ

PER E-MAIL

oliva@elnostreciutat.com

PER A CONTRACTAR ANUNCIS EN ESTA PUBLICACIÓ

673 575 832

JAVIER LLOPIS

EL NOSTRE OLIVA. Periòdic gratuït.
Director: Luis Peidro. Gerent: Javier Llopis
COORDINACIÓ I REDACCIÓ: Miquel Font.
Nº 26. Dipòsit Legal: A 364 - 2020.
email: oliva@elnostreciutat.com. Imprimeix: Localprint

Edita: MÉS CIUTAT SA. Plaça Pintor Gisbert, 3. 03801 Alcoi

AMB LA COL·LABORACIÓ DE LA CONSELLERIA D'EDUCACIÓ, INVESTIGACIÓ, CULTURA I ESPORT DE LA GENERALITAT

SEMPRE TEUA
La teua llengua

No ho penses més i fes-te soci!!!
962 839 147

Creu Roja

Vista panoràmica de la ciutat d'Ocier.

L'ASSOCIACIÓ CULTURAL CENTELLES-RIUSECH HA CONSTITUÏT UN COMITÉ D'AGERMANAMENT AMB LA CIUTAT D'OCIER

Proposen l'agermanament d'Oliva amb la ciutat italiana d'Ocier

L'Associació Cultural Centelles-Riusech ha constituït un Comitè d'Agermanament Amb la ciutat d'Ocier (Ozieri), a l'illa de Sardenya, la qual va ser la principal població dels senyorius que Alfons el Magnànim va atorgar a Bernat de Centelles, senyor d'Oliva i virrei de Sardenya, en 1421, i que van ser heretats pels seus descendents, els comtes d'Oliva, i posteriorment per Borja, ducs de Gandia, amb el nom d'Estats d'Oliva, vinculats al títol comtal.

COMITÉ D'AGERMANAMENT

Integren el primer comitè d'agermanament Josep Sendra, Antoni Esteve, Julio Llorca, Xavier Canyamàs, Vicent Canet i Fernando Vengut. Tots membres de l'associació. Una vegada el ple de l'Ajuntament aprobe l'agermanament, el comitè passarà a dependre d'aquest i possiblement hi haurà canvis.

La possessió dels senyorius d'Oliva

La localitat d'Oliva.

a Sardenya (Monteacuto, Anglona, Marghine, Ósilo i Coghinas) va continuar després que en 1720 el Regne de Sardenya passara a la sobirania del Piemont, amb seu a Torí. De Borja van passar als ducs de Benavente i als ducs d'Osuna, fins a l'abolició del règim feudal a Sardenya en 1836. En Ozieri (denominada "Otieri" en llen-

gua sarda i "Ocier" en els documents en català i en castellà) encara queden diversos vestigis de la presència del comtat d'Oliva

La importància d'aquells vincles va ser tractada en les Jornades Internacionals sobre Història dels Centelles i el Comtat d'Oliva (1997 i 1999), organitzades per l'Associació Cultural

Centelles i Riusech en col·laboració amb l'Ajuntament d'Oliva, on van intervenir alguns professors de la Universitat de Càller (Càller).

I en 1998 es va publicar el llibre Els comtes d'Oliva a Sardenya, de Josep Sendra i Molió, primera Beca d'Investigació "Serafín de Centelles" 1996, i primer títol de la col·lecció "Estudis

Olivans" de l'Ajuntament d'Oliva.

CONTACTES

Dels contactes entre Oliva i Ocier, cal destacar el viatge organitzat en 2003 per l'Associació Centelles-Riusech, amb l'esplèndid acolliment per part de les autoritats i entitats culturals ociereses, i en 2013 la visita encapçalada per l'alcalde, David González, i dos regidors de l'Ajuntament d'Oliva. També al revés: la vinguda a Oliva d'un grup d'estudiants del Liceu Duca degli Abruzzi d'Ozieri en 2012.

L'objectiu del Comitè d'Agermanament amb Ocier és impulsar les relacions entre aquella ciutat i Oliva, basades en aquell vincle històric de més de 400 anys, i formalitzar-les segons el procediment previst per la Unió Europea, amb tots els seus avantatges: subvencions i ajudes per a l'intercanvi turístic, humà, educatiu, de coneixements històrics i manifestacions culturals entre els dos pobles, que permeten l'enriquiment mutu dels respectius patrimonis, així com l'intercanvi d'experiències en matèria de gestió municipal entre els dos Ajuntaments.

PRESENTADA LA INSTANCIA

El Comitè ha presentat la corresponent instància a l'Ajuntament d'Oliva per al seu reconeixement, i tenim notícies que a Ocier, on hi ha un nucli de gent interessada per l'agermanament, està tenint lloc un procés similar, que confluirà en el moment que es prenga l'acord definitiu per totes dues parts i se segellen mitjançant la signatura de l'agermanament pels respectius responsables municipals.

El segon agermanament després del que es va oficialitzar amb Sisteron

Si s'acorda la proposta oficial seria el segon agermanament oficial de la ciutat d'Oliva després del que es té amb la ciutat francesa de Sisteron, ubicada a l'Alta Provença des del 3 de juliol de l'any 1983.

També hi ha relacions d'amistat amb la ciutat alemanya d'Herbolzheim, agermanada amb Sisteron, malgrat que no s'ha produït en aquest cas el pas de constituir-se un comitè oficial en cap dels dos municipis i iniciar-se la tramitació oficial.

Sisteron és una ciutat francesa agermanada amb Oliva.

EN MARXA UN PLA CONTRA EL DESAPROFITAMENT ALIMENTARI

A la ciutat es malgasten a l'any 708.606,9 quilos d'aliments

A Oliva es malgasten a l'any un total de 708.606,9 quilos d'aliments, atés l'informe del desaprofitament alimentari 2021, la qual cosa suposa 28,21 quilos per persona, 81,1% de productes sense utilitzar i 18,9 de sobrees de productes cuinats.

A més d'això el desaprofitament alimentari de la població actual d'Oliva fora de casa és de 18.336,9 quilos segons l'estudi realitzat per l'empresa contractada pel departament d'obres i serveis de l'Ajuntament d'Oliva en el marc del Pla de Residus. S'ha produït un augment d'un 10,4% del consum fora de la llar.

La Unió Europea calcula que el 40% del desaprofitament es concentra en el consumidor i un altre 40% en la transformació i fabricació. El 15% es genera en la restauració i el 5% en la distribució. A Espanya en 2021 es van malgastar 1.245,88 milions de quilos d'aliments. Entre els objectius per al desenvolupament sostenible que s'ha marcat la Unió Europea d'ací al 2030 reduir a la meitat el desaprofitament d'aliments per habitant corresponent als nivells de venda al detall i el consumidor i reduir la pèrdua d'aliments al llarg de les cadenes de producció i de subministrament.

Cal tindre en compte que el desaprofitament d'aliments és responsable de la quarta part de les emissions totals del sistema agroalimentari, la qual cosa en termes absoluts representa al voltant d'una tona de CO2 per càpita a l'any. Aquestes dades suposen que quasi el 30% de la superfície agrícola del món que s'usa anualment per a produir aliments que finalment es malgasten. També s'estima que dos milions d'hectàrees s'han desforestat per a produir aliments que no s'han consumit.

És per això que la Llei 7/2022 de 8 d'abril de residus i sòls contaminats per a una economia circular proposa la reducció per a 2.030 respecte al 2020 del 50% dels residus alimentaris per habitant en el pla de la venda al detall i persones consumidores i un 20% de les pèrdues d'aliments al llarg de les cadenes de producció i subministrament. El projecte de llei de prevenció de les pèrdues i el desaprofitament alimentari té com a objectiu la prevenció i reducció de les pèrdues i el desaprofitament d'aliments per part de tots els agents de la cadena alimentària. Cal establir una jerarquia de prioritats, facilitar la donació d'aliments i contribuir a satisfer les necessitats alimentàries de la població més vulnerable.

El Pla Local de Residus d'Oliva advoca per un consum responsable, prevenció i reutilització. Prevenció en la generació, promoure l'economia circular, participar en el desenvolupament d'accions sostenibles que contribuïsquen a la consecució dels objectius del desenvolupament sostenible, disminuir les pèrdues i el desaprofitament d'aliments en tots els sectors de la cadena agroalimentària. Però també per sensibilitzar i informar i fomentar la redistribució d'aliments. L'estratègia local contra el desaprofitament alimentari inclou una primera fase de reunions de treball amb els diferents agents de la cadena alimentària per a recopilar les actuacions que ja es realitzen relacionades amb la prevenció del desaprofitament alimentari, la segona de presentació dels eixos estratègics i línies de treball així com la tercera de presentació de l'estratègia per a la prevenció contra el desaprofitament alimentari.

Presentació de la campanya a l'Ajuntament d'Oliva.

Oliva es pionera

Oliva és pionera presentant el pla de comunicació de gestió de residus enfront del desaprofitament alimentari. Va ser en el marc de la

reunió del passat dilluns, 12 de desembre, de l'Agenda Local 21 en el saló de plens del consistori oliver i a la qual van acudir també representants de les associacions locals. El consistori va presentar el pla de comunicació per a la gestió de residus i enfront del desaprofitament alimentari a través de la Regidoria d'Obres i Serveis que encapçala Miquel Doménech.

Aquest pla s'emmarca dins del Pla Local de Residus, que ja es va aprovar i que respon a la normativa vigent sobre la recollida i gestió de residus en les entitats locals i a nous objectius en matèria de reducció, reutilització i reciclatge. Des del consistori s'ha volgut llançar aquest ambiciós pla de comunicació amb l'objectiu que tota la població conega el Pla Local de Residus i generar conscienciació i sensibilització a través de campanyes i accions sobre el consum responsable, la producció sostenible de residus i el problema ètic-social que suposa el desaprofitament alimentari.

Els objectius generals d'aquest pla van des de la informació general sobre els residus fins a accions més específiques que busquen interactuar directament amb la ciutadania d'Oliva i amb el seu teixit associatiu, comercial, hostaler i empresarial, actors principals de producció de residus.

En aquesta presentació, també es va exposar la nova marca que comprendrà a partir d'aquest moment totes les línies de treball i actuacions que es duguen a terme des del departament d'Obres i Serveis amb relació a la gestió de residus i consum responsable. Per a això s'ha plantejat primerament una campanya de promoció i difusió d'aquests objectius, així com de sensibilització dirigida a tota

la població, sector hostaler i comercial, consumidors i consumidores, centres educatius, associacions, etc.

En aquest sentit, es va presentar també una campanya específica, contra el desaprofitament alimentari, que busca la conscienciació a través del sector educatiu, el canal HORECA i de les diverses associacions i organismes públics i privats del municipi. La problemàtica del desaprofitament alimentari suposa un greuge social i econòmic a més d'ètic que cal erradicar el màxim possible i per això és imprescindible la implicació d'aquests actors.

Segons Miquel Doménech, regidor responsable del disseny i aplicació d'aquest pla de comunicació, "volem oferir les eines a la ciutadania i marcar unes directrius comunes de redistribució i reutilització de tot aquell producte alimentari que no es consumisca en un primer moment i

fer-la reunir a com més gent millor a través de canals operatius d'autoconsum". "Hem de treballar ara en el present per a un futur que ha de vindre i que el volem més verd i sostenible per al nostre poble, les famílies, l'economia i el medi ambient." Ha conclòs Doménech.

D'altra banda, l'alcaldeessa d'Oliva i regidora de Comerç, Mercats i Consum Yolanda Balaguer, que també va ser present en la presentació, ha volgut insistir en l'objectiu de conscienciar en tota la població, especialment a les noves generacions, sobre la gestió dels residus i la importància de fer front al desaprofitament alimentari en el municipi d'Oliva. "Hem de treballar braç a braç, generar línies de comunicació i participació directa amb tot el veïnat perquè, a més implicar-se en la causa aportant-nos idees d'actuació, interioritzen el missatge i facen de transmissor a les generacions més joves." Ha declarat l'alcaldeessa.

PEL TREBALL 'LLINATGE, PATRIMONI I MOBILITAT SOCIAL A L'OLIVA DE L'EDAT MODERNA. EL CAS DELS CAMATXO'

Carlos Mengual guanya la beca d'Investigació Serafí de Centelles

Carlos Mengual Cantó jove investigador d'història de La Llosa de Camatxo amb el treball "Llinatge, patrimoni i mobilitat social a l'Oliva de l'Edat Moderna. El cas dels Camatxo" va guanyar la VI edició de la Beca d'Investigació "Serafí de Centelles i Riusech" dotada amb 1.500 euros i organitzada per la Associació Cultural Centelles Riusech amb la col·laboració de l'Ajuntament d'Oliva. Se li entrega una tercera part i en finalitzar el mateix i el seu deslliurament els mil euros restants.

DOCUMENT ACREDITATIU

El guanyador va rebre el document acreditatiu del premi de mans d'Antoni Esteve president de la Associació Cultural Centelles Riusech divendres passat 23 de desembre a la Casa de la Festa i va agrair al jurat qualificador la concessió de la beca, davant els tres treballs presentats a aquest efecte durant el període previst.

"La idea és estudiar el concepte de llinatge com una successió de diverses generacions d'una mateixa família, que compartien el cognom, el patrimoni i el que tenien o deixaven de tindre, i com influïa això en la posició que ocupaven en la societat d'aquell temps. En aquest sentit la família dels Camatxo d'Oliva és un exemple de saga familiar que travessa per diversos alts i baixos en aqueixa piràmide social de l'antic règim. La idea és presentar-ho com a model per a exemplificar i simplificar el que els va passar a ells, que es van moure entre posicions molt còmodes de la societat de la seua època i altres que eren de pobresa de solemnitat" va dir Mengual'.

Va afegir que "és un tema que he començat a mirar ja perquè jo soc de La

Llosa de Camatxo, un xicotet poble de La Marina Alta i com he crescut sentint parlar de les figures dels senyors Camatxo, d'ací es va despertar el meu interès. Sempre he tingut curiositat de saber els qui van ser, si bé fins fa relativament poc no havia començat a indagar el tema. Gràcies a la beca continuaré aprofundint en el tema i sobretot presentar-los en el seu context que era Oliva. El senyoriu de La Llosa de Camatxo va passar dels uns als altres, dels membres de la mateixa família, però en un moment es queden sense descendència i han de buscar a qui l'entreguen i sempre apareix el candidat a Oliva, perquè era el bressol familiar". Finalment "Encara que sempre centrat en els Camatxo, el tema de la documentació en els arxius històrics està com està i hi ha pocs, la idea és dur a terme el treball en la família Camatxo i completar-lo amb altres famílies d'Oliva que puguen eixir, en testaments, donacions, etc per a completar la història i el resultat final".

EL SENYORIU DURANT 350 ANYS

El poble de La Llosa de Camatxo porta el nom de la família Camatxo d'Oliva perquè va ser el seu senyoriu durant uns 350 anys aproximadament. En el Llibre del Repartiment ja va aparèixer que existia la localitat, però es va despoblar i la refundació va ser gràcies als Camatxo a principis del segle XVI. L'Ajuntament de La Llosa de Camacho ja ha publicat alguna informació centrada en els senyors de la família que va fundar la població. D'altra banda a Oliva existeix també una plaça en el barri del Pinet denominada "Plaça Camacho" que està dedicada a aquesta important família de la localitat.

El guanyador va rebre el document acreditatiu del premi de mans d'Antoni Esteve.

Presentat el número 20 de la revista d'investigació Cabdells

L'Associació Cultural Centelles Riusech d'Oliva va presentar el número 20 de la revista d'investigació Cabdells en el transcurs d'un acte que va congrega a un centenar de persones en la sala d'actes de la Casa de Festa d'aquesta localitat. Foren el president de l'A. C. Centelles Riusech Antoni Esteve, el director de la publicació Manel Arcos i l'arquitecte Enric Pellicer els encarregats de presentar el nou exemplar amb 214 pàgines en les quals apareixen diversos treballs molt interessants de la historiografia local.

Obri el nou número de la revista d'investigació olivense l'estudi "El Castellar d'Oliva: una primera aproximació i algunes perspectives de futur" realitzat per l'arqueòleg olivense Antoni Josep el Verger Dos Santos, reflectint una mica d'història del Castellar, els detalls de la

situació present i les seues aportacions de cara al futur d'aquest.

Seguidament l'arquitecte de Bellreguard Enric Pellicer aborda "L'enginy d'Oliva. Procés de recuperació", un curat treball en el qual explica des del moment que va conèixer el edifici l'any 2001 en el transcurs de les II Jornades sobre patrimoni arquitectònic a Oliva organitzades per l'A. C. Centelles Riusech, la seua decisió de realitzar el seu estudi final de màster de patrimoni de la UPV una investigació sobre l'edifici i finalment el treball de recuperació realitzat juntament amb altres empreses especialitzades per a dur a terme l'estat actual de l'Enginy del qual va dir és "un edifici únic que queda en tot el Mediterrani peninsular".

Per la seua part el tercer treball de la publicació es denomina "Tres

Responsables de la publicació autoritats, en la presentació.

olivers als camps de concentració nazis" i ha sigut elaborat pel professor Vicent Malonda Mestre i recull totes les seues investigacions i entrevistes realitzades a les famílies dels tres olivenses que van tindre la mala sort d'haver sigut capturats pels nazis i reclusos en Mauthausen, un que

va morir allí mateix Ricardo Pellicer Beneyto i els altres dos José Aunió Muñoz i Vicente Cots Ortolá que van tindre la sort de sobreviure, encara que van morir amb posterioritat. Finalment el quart treball "La Mare de Déu del Rebollet, patrona d'Oliva (primer centenari 1922-2022)" rea-

litzat per Alejandro Cardona Ballester és una recopilació de treballs anteriors sobre la Mare de Déu del Rebollet, la seua declaració com a patrona d'Oliva i incloent una crònica dels actes realitzats en aquesta localitat de la Safor l'any del centenari de la seua declaració.

MANEL ARCOS, DIRECTOR

El director de la revista Manel Arcos va agrair als autors, a més de la traducció a l'anglès dels resums de Jesús Cerdà que apareixen al final de la revista "el que ens fa que puguem incloure la revista en servidors tan importants com Dialnet a nivell nacional o Raco.cat el principal de treballs de recerca del nostre domini lingüístic. També agrair a l'associació que malgrat l'augment del cost del paper hagen decidit seguir avant amb una revista de gran qualitat com es comprova en el resultat final". En el Consell de Redacció de Cabdells a més d'Arcos i Antoni Esteve es troben Alejandro Cardona, Pura Peiró, Joan F. Pi, Francesc Devesa, Rosa María Girau i Josep Sendra.

La regidora Ioana Sintimbrea i el Conseller Hèctor Illueca, en l'acte celebrat a València.

UN TOTAL DE 359 HABITATGES A OLIVA AMB MÉS DE 50 ANYS D'ANTIGUITAT ES PODRAN BENEFICIAR D'AQUEST PROGRAMA

Primeres ajudes europees per a rehabilitar l'eixample urbà

El Centre Cultural del Carme de València va acollir el passat 10 de gener l'acte institucional per dotar de formalitat la col·laboració entre els ajuntaments i la Vicepresidència Segona i Conselleria d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica pel Programa d'ajudes a les actuacions de rehabilitació a nivell de barri dels fons europeus Next Generation. La regidora d'Urbanisme i Habitatge de l'Ajuntament d'Oliva Ioana Sintimbrea va signar el document junt amb el Conseller Hector Illueca, refermant així el compromís i la voluntat de les

dues institucions de desenvolupar i executar les actuacions programades a Oliva.

El projecte que va presentar Oliva per al Programa Barris i que se li ha concedit íntegrament pretén rehabilitar i millorar l'entorn de l'eixample urbà des de la carretera de Gandia fins a l'inici de la carretera de Gabriel Siscar. El municipi rebrà dels fons europeus Next Generation 3,7 milions d'euros, que es traduiran en una inversió total de més de 4,6 milions d'euros amb l'aportació de 400.000 euros de l'Ajuntament.

Un total de 359 habitatges a Oliva amb

més de 50 anys d'antiguitat es podran beneficiar d'aquest programa, que inclou actuacions de rehabilitació i millora en matèria d'accessibilitat, energètica, social i ecològica subvencionades en un 87% i desenvolupades fins al 2026. En aquest projecte també s'inclou la reurbanització del Carrer Comtessa Maïans i la contractació d'una oficina tècnica per a la gestió de les ajudes i assessorament a les famílies interessades.

La regidora Ioana Sintimbrea ha declarat que «amb aquest protocol d'actuació s'ha formalitzat la col·laboració i la voluntat de l'Ajuntament d'Oliva i la

Generalitat Valenciana per actuar amb un objectiu comú que és desenvolupar el Programa d'ajuda a les actuacions de rehabilitació i millora de l'entorn de l'eixample urbà d'Oliva». «Estic molt satisfeta per la feina realitzada i més després de signar el document públicament junt amb el Conseller Hector Illueca doncs és una mostra de transparència i cooperació entre les dues institucions. I molt contenta, per descomptat, pel poble d'Oliva, que és el verdader protagonista i beneficiari del projecte» ha afegit Sintimbrea.

Hector Illueca, Vicepresident Segon

i Conseller d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica ha explicat que cadascun dels acords bilaterals signats tenen dos vessants per a complir l'objectiu. «Parlem d'ajudes que milloren arquitectònicament espais residencials i cases, però també volen impulsar renovades relacions entre les comunitats de propietaris, entre el veïnat, per a reformular l'ètica de la ciutat i combatre l'estigmatització i la segregació» i afeg que «suposen un primer pas per a començar a tractar de revertir les desigualtats i combatre la vulnerabilitat de molts espais de les ciutats i pobles».

La Regidoria d'Agricultura inicia la campanya contra el cotonet dirigida a tot el sector agrari

Amb l'objectiu de reduir els danys i evitar la dispersió del cotonet de Sud-àfrica, la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica, amb col·laboració de la Regidoria d'Agricultura de l'Ajuntament d'Oliva que encapçala Miquel Doménech, facilitarà als agricultors i agricultores dispositius d'atracció i mort amb piretrines + feromones per al trampeig massiu de cítrics, tant per a cultius ecològics com per a convencionals.

La conselleria subvenciona el 50% de les trampes, és per això que per a participar en la cam-

panya cal aportar factura de compra del 50% de trampes per fanecada inscrita.

TAMBÉ EFECTIU PER AL POLL ROIG

Aquest dispositiu d'atracció i mort per al control del cotonet de Sud-àfrica també és efectiu per al control del poll roig de Califòrnia i del cotonet.

Durant el mes de febrer es determinarà quines sol·licituds s'accepten, i hauran d'aportar la factura de compra de les trampes. D'aquesta manera es formalitzarà definitivament la participació en la campanya.

Aquelles persones que estiguen interessades a participar d'aquesta campanya han de fer la inscripció i signar el compromís de participació. Les inscripcions es faran en el Magatzem Municipal (Carretera de Pego s/n - de dilluns a divendres de 8.00 h a 13.00 h).

El termini màxim per a inscriure's acaba el 20 de gener. Totes per persones propietàries han de saber que l'acceptació de les trampes suposa que les parcel·les poden ser objecte d'inspecció per part de la Conselleria d'Agricultura, per a verificar el compliment de les condicions de la campanya.

Vista General nou Centre Salut Sant Francesc.

EL TERMINI D'EXECUCIÓ ÉS DE 15 MESOS I LA NOVA INFRAESTRUCTURA SUBSTITUIRÀ L'ACTUAL CONSULTORI AUXILIAR

Sanitat licita per quasi quatre milions el nou centre sanitari

La Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública ha publicat en la Plataforma Pública de Contractació la licitació de les obres de construcció del nou centre sanitari Sant Francesc d'Oliva per un import total de 3.917.369,13 euros i un termini d'execució de 15 mesos. Aquesta infraestructura substituirà l'actual consultori auxiliar, que s'anomena igual i es troba en el número 9 de la carretera de Pego.

La nova construcció tindrà una superfície total pròxima als 2.000 metres quadrats i allí es traslladarà la base de l'ambulància del Servei d'Atenció Mèdica Urgent (SAMU), que ara es troba al centre de salut del carrer Historiador Bernardino Llorca.

La zona coberta per a estacionar el vehicle sanitari es completarà amb tots els serveis que necessita el personal d'emergència: sala de treball, lavabos-vestidors, cuina, menjador, dormitoris i magatzem.

A més de la base SAMU, el nou centre

Part traser del nou centre de salut.

de salut disposarà d'una àrea de recepció i treball social; sis consultes de medicina de família, altres tantes d'infermeria; dues consultes de pediatria i una d'infermeria pediàtrica; àrea d'ex-

traccions i tractaments, i àrea d'atenció a la dona.

Es tracta, per tant, d'un projecte amb més serveis i més equipaments dels previstos inicialment, capaç d'atendre

El nou edifici tindrà sis consultes de medicina de família, dues de pediatria, set d'infermeria i una base SAMU

les necessitats presents i futures de la localitat. En concret, quasi la meitat de la població d'Oliva tindrà assignat el centre de salut nou i l'altre 50 % serà assistit en l'actual, el del carrer Historiador Bernardino Llorca.

La nova infraestructura se situarà en el sector 15, un dels sectors més recents del nucli urbà. En la mateixa zona s'han acabat també recentment les obres de les noves dependències de la Policia Local. Totes dues infraestructures, juntament amb les inversions municipals

en la via pública, així com l'obertura d'un nou gran supermercat que ja està construint-se, i altres locals comercials, suposaran tot això una gran transformació per a la zona.

«Fa molts anys que reivindicuem aquesta infraestructura sanitària. Per a arribar fins ací han fet falta moltes gestions. Al llarg de la legislatura passada vam aconseguir que la conselleria recepcionara el solar que li va cedir l'Ajuntament d'Oliva, i que pressupostara els diners necessaris per a la redacció del projecte constructiu. A principis d'aquesta legislatura la conselleria va adjudicar la redacció del projecte constructiu, i ara farà possible l'inici de les obres», ha declarat l'alcalde d'Oliva, Yolanda Balaguer.

Per la seua banda el regidor de sanitat Miguel Monzonís s'ha mostrat molt satisfet d'aquesta licitació i ha remarcat la importància d'aquesta infraestructura sanitària «Per la qual hem estat lluitant tants anys per fi pugui ser una realitat».

La versió digital de **Oliva** el nostre

la trobaràs en www.elnostreciutat.com

Els tres Reis al final Cavalcada.

Melchior, Gaspar i Baltasar van visitar les parròquies.

Van arribar per mar.

LA GENT S'HA BOLCAT EN TOTS ELS ACTES ORGANITZATS

Enguany s'ha viscut un Nadal sencer i ple d'activitats

Per fi Oliva ha pogut viure un Nadal sencer, sense restriccions, després de la Pandèmia de la Covid-19. I la gent s'ha bolcat en tots els actes organitzats per l'Ajuntament d'Oliva especialment des de la delegació de festes, però també amb la col·laboració d'altres delegacions com cultura, educació o joventut i turisme.

El dia 8 de desembre es donava inici a la campanya nadalenca amb l'encesa oficial de les llums de la ciutat, enguany amb una decoració especial i sobre tot led, amb menor despesa per a les arques públiques, a més d'un control de les hores que funcionava el mateix.

En tots els barris de la ciutat i la platja s'han executat activitats amb la programació denominada Nadal als Barris. Al Raval-Gerreria amb un taller de pastissos de Nadal, al Pinet amb el betlem i la visita del Pare Noel. A Sant Francesc amb el Pare Noel, al centre xocolatada amb l'Associació El Palau i a la platja amb l'engalanament amb l'arbre i detalls nadalencs.

Els festers del Crist organitzaren un interessant Mercat de Nadal a la Plaça de Sant Roc el dia 10 de desembre, i a la ciutat es va viure el Mercat del Pare Noel del 16 al 18 de desembre al Parc de l'Estació on els menuts lliuraven les cartes al mateix Pare Noel. ACCO va fer el seu Mercat de Nadal el diumenge dia 18 al carrer Major i voltants.

Dissabte 17 de desembre va tindre lloc el XVè Festival de Nades a la parròquia de Santa Maria la Major amb la participació dels grups corals locals. També hi hagué concerts de la Pietat, el MEGOC, el tradicional concert Nadal Tubes del Conservatori Josep Climent d'Oliva al Parc de l'Estació, les seccions de l'Associa-

ció Artístic Musical d'Oliva i l'Orfeó Josep Climent, la Coral Santa Cecília i el concert benèfic "Voces por Benin" al Centre Polivalent, entre altres.

Cal destacar també el musical infantil "La princesa del Hielo" de Frozen el dia 23 de desembre al Parc de l'Estació i la primera edició del Metaverso organitzat per joventut i turisme el Centre Polivalent els dies 22 i 23 de desembre. Els contes infantils a les biblioteques de Tamarit amb Maria Pellicer i "Les tres regines d'Orient" a l'Envic.

El 30 de desembre el Carter Reial va visitar Oliva per a rebre les cartes dels Reis Mags a la Plaça de la Bassa i per concloure l'any es va organitzar una gran festa amb macrodiscomòbil amb campanades en directe a la Plaça Joan Baptista Escrivà el dia 31 de desembre amb les actuacions dels DJ's Josep Mestre i Javi Mengu i molta animació fins la matinada.

I com no, el 5 de gener tenia lloc la cavalcada de Ses Majestats els Reis d'Orient enguany amb la participació de totes les associacions festives d'Oliva. A les 11 hores, arribaven per mar al Club Nàutic d'Oliva i les autoritats i l'Associació de veïns de la platja els reberen. Seguidament, com és tradició a les 12 h visitaven les tres parròquies d'Oliva, les Monges Clarisses, la residència La nostra senyora del Rebollet i per a finalitzar la seu de la Creu Roja d'Oliva. A partir de les 18.30 h els més xicotets gaudiren de la cavalcada de reis, que eixia des de la casa de la Festa i acabava al parc de l'Estació. Enguany amb la lectura de la carta guanyadora per sorteig a càrrec del xiquet Antonio Peiró del Col·legi Sant Josep de la Muntanya. El dibuix guanyador ha estat el de Noemí Peris Roca del CEIP Alfadalí.

La convocatòria fue aprovechada para una sesión de trabajo con Primeros Trons.

Creu Roja Oliva reparteix joguets entre els més necessitats

Prop d'un centenar de xiquets i xiquetes reben un joguet nou per mitjà de la campanya "Joguet educatiu" que duu a terme l'Assemblea de la Creu Roja d'Oliva per aquestes dates de celebracions.

L'alcaldesa d'Oliva Yolanda Balaguer i la regidora delegada de festes Yolanda Navarro van visitar la seu central de la Creu Roja d'Oliva situada al carrer Guillem de Castro –antic Escorxador Municipal– per a conèixer els detalls d'aquesta. Concretament, 98 xiquets i xiquetes de la ciutat han estat beneficiaris de la campanya d'enguany, de famílies amb escassos recursos i, per tant, receptors d'un joguet totalment nou i amb temàtica no sexista ni tampoc de caràcter bèl·lic.

L'objectiu fonamental és crear un poble més igualitari i solidari. L'Assemblea de la Creu Roja d'Oliva que dirigeix Maria Dolores Roselló cada any duu a terme aquesta important campanya perquè cap xicotet de la ciutat es quede sense el seu corresponent joguet durant aquestes festes de Nadal i Reis Mags.

Un moment de la Cavalcada.

Encesa de llums i arbre nadal al Parc de l'Estació.

Els concerts de Nades i de Tubes.

Alumnes premiats.

Més de 400 persones celebren el Nadal al Polivalent

Enguany, la Gent Gran d'Oliva ha celebrat la quarta edició del seu tradicional dinar de Nadal. La regidoria de l'àrea que encapçala la vicealcaldessa, Ana Morell va organitzar, al costat de les Associacions de Jubilats, Jubilades i Pensionistes d'Oliva el passat diumenge, 19 de desembre un acte multitudinari en el qual participaren prop de 250 persones que gaudiren d'un dinar d'allò més complet i suculent. L'esdeveniment, que anava acompanyat de l'amenització de música discomòbil i del cantant José Ramón, va omplir el Centre Polivalent de bon ambient, balls i festa per tancar un any ple d'activitats d'aquest col·lectiu tan vital d'Oliva. "És el quart any que celebrem aquesta festa junts i juntes i com a regidora de Gent Gran d'Oliva, sols puc sentir-me orgullosa de tots i totes vosaltres, per la vostra generositat i dedicació" va dir Ana Morell.

Dies abans, un altre col·lectiu molt actiu i nombrós de la ciutat, el de les Ames de Casa - Tyrius, d'Oliva, va fer la seva pròpia festa, en aquest cas, el berenar de Nadal. En l'acte, que va reunir a més de 150 dones i homes de l'Associació, també va suposar una festa en la qual es va posar en valor la tasca del grup de dones que encapçalen la Junta Directiva de les Ames de Casa Tyrius. La regidora de l'àrea, Anna Mena, va destacar "la complicitat amb què treballa el departament d'Igualtat i l'associació per tal de dur endavant totes les propostes que des del col·lectiu es llancen i que de segur aniran a més, amb la suma de la cada vegada més nombrosa participació de les dones i homes de l'Associació d'Ames de casa" va manifestar Mena.

Concert 'Voces por Benin'.

El Pare Noel i el musical 'La princesa del Hielo'.

ÒSCAR PRIETO, REELEGIT PRESIDENT DE LA FEDE

“Un dels projectes és aconseguir la declaració de Festa d'Interés Nacional”

Òscar Prieto ha estat reelegit per a tres anys més com a President de la Federació de Moros i Cristians d'Oliva.

– Enhorabona. Conta'ns com ha estat el procés per a la teua reelecció...

– Moltes gràcies. En principi el procés electoral no el marcaren nosaltres. Fou la junta electoral. Vam acabar com a Junta de la Federació en l'Assemblea del passat mes d'octubre de 2022 i teníem un temps per a pensar si continuàvem o no. Sinó es presentava ningú podríem perllongar un any la nostra legislatura, però tenint idees, teníem ganes, i vaig veure que la gent de la Junta estava molt motivada i vaig decidir presentar una candidatura. És cert que el meu nom és el que encapçala la llista, però crec que aquesta és la candidatura més global de les festes, si algú o la majoria de la Junta m'haguera dit de pensar-s'ho no m'haguera tirat endavant.

– És a dir heu decidit tot el grup continuar, però perquè també en aquests tres anys sols heu pogut viure senceres les festes del 2022...

– Sí. Les úniques que hem pogut organitzar van ser el Mig Any de 2020 i les festes del 2022. Però bo, però tot i no tindre festes de Moros i Cristians pròpiament dites aquests dos anys, hem pegat passes en l'aspecte cultural de la festa. Crec que tinc un equip rodat, amb experiència. Enguany ha estat l'any amb major dificultats per poder gestionar la festa. Per tant, poques coses ens poden sorprendre ja més. Teníem unes coses pactades amb una empresa i aquesta divuit dies abans de festes ens diu que no té material suficient per a poder treballar amb nosaltres. Hem hagut de gestionar des del primer cable que es muntava fins a la darrera cadira que es replegava, i de normal aquestes coses no es

Idees per ara en tenim moltíssimes, com per exemple sempre pensem en el Desembarcament i la Reconquesta, actes als quals es pot traure moltíssim més d'ells. Són actes que bàsicament estan per polir. I les Entrades, que és la part més forta de la festa de Moros i Cristians, també tenen un marge de millora

feien. És un equip que ha gestionat una festa però també moltes altres coses, una exposició, un gran acte benèfic, l'estudi en marxa. Per tant, comptem amb l'experiència.

– Comença un nou temps. Hi ha moltes idees per millorar la festa de cara al futur?

– Sí, clar. El dia que ja no tinga'm consciència, idees o pensem que ja no podem aportar millores a la festa segurament ho deixem i no passa res. I tampoc passa res si ens presentem i en dos anys ens quedem sense idees. És tot un món obert. Idees per ara en tenim moltíssimes que es vesquen, com per exemple sempre pensem en el Desembarcament i la Reconquesta, actes als quals es pot traure moltíssim més d'ells. A nivell d'infraestructura, de promoció exterior. Són actes que bàsicament estan per polir. I les entrades, que és la part més forta de la festa de Moros i Cristians, també tenim un marge de millora considerable a l'hora de fer una Avinguda Loygorri o una entrada més atractiva per al visitant que ve de fora i per al fester també.

– La Reconquesta trobe que cal millorar-la prou, que de vegades queda un poc buida.

– És possible i ací nosaltres intentarem treballar amb escoles de teatre, modificant absolutament tot el que es puga perquè siga un acte

que no ens sone repetitiu any rere any.

Crec que la gent que ve la primera vegada és molt impactant, però és de veres que si l'has vist ja, l'any següent pots dir que s'allarga massa el disparament d'arcabussos. Jo crec que està bé, ja que és el darrer acte de pólvora que tenim i si s'allarga un poc tampoc està mal. Però hi ha marge de millora en el recinte de la Reconquesta, estem fent una recreació i son un poc indignes les tanques grogues del voltant, per exemple. Seguint un model, no se si aplegaríem al d'Alcoi, però dignificant els nostres actes.

– En matèria d'engalanament de la ciutat ens falta molt de camí..

– Sí. Saps que ens falta molt, ens falten diners. Hi ha qui pensa que la Federació rep molts diners, però els tenim molt limitats per poder gestionar el tema econòmic i administratiu. Hi ha problemes que no depenen de nosaltres sinó d'altres instàncies, administratives o polítiques, i que en principi fan que tot el que volgueres fer no es puga fer. És de veres que un pressupost com el nostre, molt elevat, que supera els 140.000 euros ens quedem curts en els recursos que aconseguim i al final falta tindre una viabilitat econòmica per poder fer una gran inversió per a la festa. Pel que fa a infraestructures parle

també de les Haimes o les Barques del Desembarcament que són coses que fan falta i faltaria més que ho pagaren les filades. Els festers estan pagant-se més del 75% de la festa dels Moros i Cristians, i no la d'ells, sinó la que gaudeix Oliva i qui ens visita. No ens dona per a més-

– Us heu plantejat fer una llista de prioritats per anar fent?

– Sí. Ens ho hem plantejat. Haimes i Barques del Desembarcament és una prioritat perquè portem a moltíssima gent de fora i la foto del Desembarcament és espectacular. Hem de treballar perquè siga més espectacular encara. Treballant, a banda de la regidoria de festes, amb la de cultura també, obrint eixa porta al Desembarcament i al costat de la regidoria de turisme podem aconseguir moltíssimes coses. Estic segur.

– S'acaba de rebre una subvenció de Diputació per al Centenari. No s'hauria d'explorar que hi haguera més ajudes de l'administració autonòmica i de l'Estat per a la festa?

– Jo crec que s'hauria de treballar conjuntament amb l'Ajuntament d'Oliva, per a què no sols nosaltres, sinó totes les festes que són importants, puguen optar a tota mena d'ajudes. Al final crec que nosaltres evidentment lluitarem per la nostra festa. Oliva és molt associativa, i les associacions han crescut moltíssim, pense que inclús més de la capacitat de gestió de la pròpia administració. I és molt normal. Una bona solució seria que de la mà de l'Ajuntament intentem aconseguir terceres vies de finançament. Ho hem fet en el tema de la Diputació i funciona perfectament.

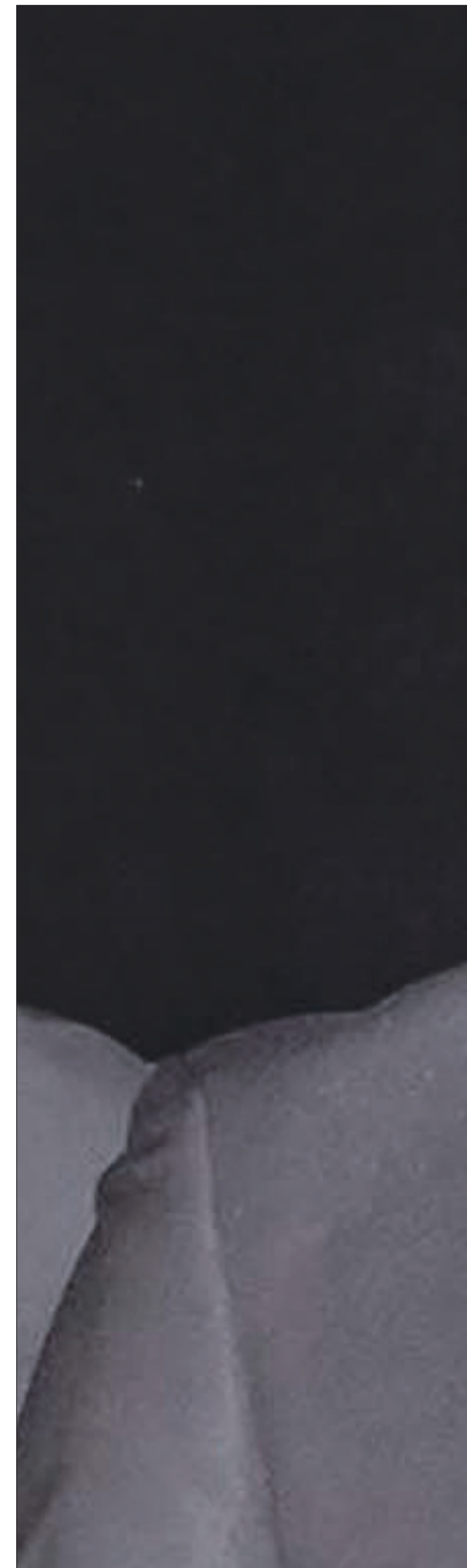
– Ha estat l'ajuda per al Centenari...

– Sí, però el Centenari és un

projecte a llarg termini. Naix en el 2021, el Centenari de la pròpia festa, i la comissió porta treballant des d'abans, de 2019 quan el president de la Federació era Sergi Bañuls, i culminarà en 2025, és un projecte que potser arribe a tindre 8 anys de treball darrere. Culminarà en el cinquantenari de la Festa actual ininterrompuda.

– Com es troba l'estudi d'investigació sobre la Festa?

– L'estudi està molt bé. Molt actiu, que la gent no es preocupe si no fem publicacions perquè hi ha parts de l'estudi que són més publicables i altres menys. Hem quedat la primera setmana de l'any la Junta de Govern i la Comissió del Centenari per anar actualitzant informació de com es troba. Les entrevistes estan resultant molt interessant, ixen dades que no

RACIÓ DE MOROS I CRISTIANS

Oscar Prieto, president reelegit de la Federació de Moros i Cristians d'Oliva.

coneixiem i sorprenent. Anem pel bon camí en l'estudi també. Quan es faça públic serà sorprenent.

– Heu pensat en fer alguna publicació del Centenari amb les dades recollides fins ara?

– Sí. Crec que ho volem imaginar, però després els recursos seran els que seran. Però que un document on repleguem totes les activitats i totes les dades que es trauen de l'estudi, junt a les entrevistes, el treball històric i social, tot el que s'ha fet durant els anys que s'ha dut a terme el projecte si que s'haurien de recopilar en algun document.

– Comentaves que des de l'exposició del Centenari han aparegut moltes fotos noves...

– Sí. La veritat va ser una sorpresa. Teníem un arxiu un poc precari per als anys que té la festa i al final gran

part de la responsabilitat era nostra, dels mateixos gestors de la festa, perquè si que hi ha molta gent que té arxius o documents i fotografies particulars en casa. Eixa crida ha fet que ens arribara més material. I es podrà veure en un futur. Una cosa bona que tenim en la comissió del centenari i la Junta de govern és que tenim moltes ganes de treballar. Tot el que se'ns pose damunt la taula s'adjuntarà. Això reflecteix que la festa és molt gran i a la gent li agrada ser part d'un projecte important.

–La festa és gran, però encara no tenim el que es mereix, com és la declaració de Festa d'interés Turístic Nacional. Sempre s'ha parlat d'eixa possibilitat. Veieu viable preparar la documentació perquè siga viable els anys vinents?

–Jo, no he dit ni en la Junta de Govern, però jo crec que sí. Igual que comentava l'any passat abans

de festes les sensacions que et donava tornar als carrers, tot i la feina que t'he dit abans i els entrebancs que vam tindre, van ser unes molt bones festes, i amb el condicionant sentimental que eren les primeres després de la pandèmia. Per tant, això ja ha passat i crec que les del 2023 també seran molt espectaculars. Ja tindrem la inèrcia que ens dóna la festa i un dels propers projectes a tindre en conte és aconseguir aquesta catalogació. Clar que sí!

– Les Festes de Moros i Cristians d'Oliva tots saben que estan entre les més grans del País Valencià i no estan reconegudes com a tal...

–Crec que som un referent, sense pecar de supèrbia. Perquè cada festa té les seues particularitats. Per molt menuda que siga. I tots

podem beure d'altres associacions, però crec que les Festes de Moros i Cristians porten molts anys de molt bona gestió, i no és cosa nostra, ni dels antecessors, són molts anys i l'impacte de les entrades és molt gran als carrers. Jo no recordava una entrada cristiana com la d'enguany, però la del 2019 també va ser molt bona. Som una festa que és capaç de mobilitzar a moltíssima gent del poble i de fora, perquè molta gent participa directament en la festa. Vénen dels pobles del costat, d'Alcoi i altres pobles i es queden impactats del nostre nivell. Hem de lluitar per seguir al primer nivell.

– Per finalitzar quin missatge

donaries per al nou període que comença...

– M'agradaria que la festa poguera trobar una via de finançament tranquil·litzadora, que no tinguérem que dependre tant de quan es cobra una subvenció. Que les ambaixades siguen espectaculars, que no es perda la màgia del carrer. Són importants els estudis, els actes, però la nostra idiosincràsia de festa popular, que la gent isca als carrers, es senta un fester més i fer-se'n una en qualsevol cabila anara a més. Intercalar els actes rellevants de la festa, sense perdre la nostra idiosincràsia de carrer. És una cosa que tots els que estem a la Junta de Govern devem de lluitar per ella.

ràdio safor fm

La ràdio de tots

87.6 fm

www.radiosafor.com

LA RÀDIO OFICIAL del Valencia CF

Moment de la preparació de les calderes.

S'HA POGUT GAUDIR DE LA FIRA MODERNISTA, DE TALLERS, ATRACCIONS, VISITES GUIADES I ACTUACIONS DIVERSES

Sant Antoni: 32 calderes i 4.500 racions d'arròs amb fesol i naps

Centenars de veïns, veïnes i visitants s'aproparen el passat cap de setmana a Oliva per gaudir del Porrat de Sant Antoni. El dissabte el carrer de Sant Vicent es va respirar un ambient de germanor i alegria en la celebració de les seues tradicionals Calderes de Sant Antoni, que no va deixar ningú indiferent. Un total de 32 calderes d'arròs amb fesols i naps cuinaren els festers i festeres de Sant Vicent, organitzadors d'aquesta jornada juntament amb la Regidoria de Festes encapçalada per Yolanda Navarro. A més a més, diverses associacions d'Oliva instal·laren carpes a la Plaça de Ganguis on oferien beguda i menjar tradicional per a tot el públic. Després de la benedicció de les calderes per part del rector de Sant Roc, Javier Català, es va procedir a la repartició, aquest any com a novetat, en tres punts distints. 4.500 racions es repartiren entre totes les persones assistents, de les que 1.500 menjaren al mateix carrer de Sant Vicent i voltants. «Un rècord històric», segons l'organització.

Aquest any, entre les persones assistents, a més de l'alcaldeessa d'Oliva Yolanda Balaguer i la regidora de Festes i organitzadora de l'esdeveniment Yolanda Navarro, així com la resta de la corporació municipal al complet, també estigueren Nathalie Torres, diputada a les Corts Valencianes i tres directors generals: Rosanna Seguí, de Comerç i Artesania, Maria José Cortell, d'Acció Comunitària i Barris inclusius i David González, director de l'Institut Valencià d'Estadística i exalcalde d'Oliva. A més a més, també va estar convidada Assumpta Domínguez, presidenta de la Mancomunitat de Municipis de la Safor. Segons la regidora de Festes Yolanda Navarro, «és la nostra intenció i objectiu treballar i millorar aquesta festivitat per tal que les Calderes de Sant Antoni siguin festa d'interès local i a més a més, adquirisquen aquesta distinció a escala autonòmica». «El Porrat d'Oliva és un atractiu turístic, cultural i econòmic per a la nostra

La celebració va propiciar un gran ambient al carrer Sant Vicent.

El rector de Sant Roc, Javier Català, va beneir les calderes.

El Porrat de Sant Antoni d'Oliva també ha comptat amb la Fira Modernista.

ciutat que aquest govern ha explotat els últims anys, però també ho és des d'un punt de vista gastronòmic, per les tradicionals Calderes de Sant Antoni, i de les quals vull agrair personalment la seua elaboració als festers i festeres de Sant Vicent, que cada any se superen i ens permeten gaudir d'aquest plat tan deliciós». L'alcaldessa d'Oliva Yolanda Balaguer s'ha sumat a l'agraïment a l'organització de les Calderes de Sant Antoni 2023 i ha afegit que «aquesta festa popular conjuga cultura, gastronomia i festa, elements distintius de la nostra ciutat i del seu veïnat i que volem transmetre a tota aquella persona que ens visite». «El dissabte hem viscut i sentit l'essència d'Oliva, la germanor, diversió i bon ambient que entre tots i totes fem possible. La participació de tot el poble ha estat determinant perquè les Calderes foren un èxit, un tret que també ens caracteritza» ha declarat Balaguer.

El Porrat de Sant Antoni d'Oliva també ha comptat amb la Fira Modernista, amb diverses casetes instal·lades al llarg del carrer de l'Arquebisbe Reig i de l'Aurora, amb productes artesanals, i la visita del Grup Modernetes (Associació Cultural Amis del Modernisme d'Alcoi) i Associació Cultural Modernistes de Cartagena del Levante. També visites guiades pels llocs més emblemàtics d'Oliva, balls d'època, exhibicions de bicicletes d'època, tallers, atraccions i actuacions en directe.

Diferents imatges de la tradicional celebració de Sant Antoni.

el nostre ^{ciutat}

més ^{ciutat} _{sa}

BANYERES el nostre

XIXONA el nostre

 Oliva el nostre

BOCAIRENT el nostre

MURO el nostre

XARPOLAR el nostre
El periòdic de la Mancomunitat El Xarpolar

El millor paper de les nostres comarques

La consellera Raquel Tamarit, l'alcaldessa Yolanda Balaguer i regidors d'Oliva.

Vista general de l'església.

Assistents al sepeli.

MÉS DE MIL PERSONES VAN PASSAR PER LA TROBADA QUE ES VA DESENVOLUPAR EN EL CENTRE POLIVALENT

Despedida al fill predilecte i historiador Antonio Mestre Sanchis

Oliva va acomiadar el passat divendres 13 de gener al seu "fill predilecte" Antonio Mestre Sanchis. El bisbe de València Enrique Benavent va presidir les honres fúnebres en honor a ell en la parròquia de Santa María la Major. L'acte va comptar amb la presència de la família, la corporació municipal encapçalada per l'alcaldessa Yolanda Balaguer, i el regidor de cultura, Julio Llorca, a més del degà de la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de València, Josep Montesinos, en representació de la rectora Mavi Mestre que no va poder ser present.

Prèviament, a les 14 hores, es va obrir la capella ardent en el mateix temple parroquial de Santa María la Major amb la presència de la consellera de cultura de la Generalitat Valenciana Raquel Tamarit, que va ser la primera a signar en el llibre oficial de condolences, al costat de la mateixa alcaldessa, i també la presidenta de la Mancomunitat de Municipis de la Safor Assumpta Domínguez.

Dues-centes persones van estar en el temple parroquial per a acomiadar al seu fill il·lustre. La consellera Tamarit va dir que va conèixer la notícia en el

ple del Consell de mans de l'alcaldessa "i he volgut ser present en el comiat d'un dels majors experts de la il·lustració i de la figura de Gregori Maians", recordant que no podia deixar de dir-li adeu com a consellera de cultura a qui va ser "Distinció al mèrit cultural" de la Generalitat Valenciana. "Se'n va un dels grans, dels experts que teníem en el món de la història" va afegir i que "la nostra terra és molt coneguda per la festa, però també de grans pensadors".

Yolanda Balaguer, alcaldessa d'Oliva va dir que "el president del grup de sacerdots ens el va donar a conèixer i també la Universitat de València i em vaig posar en contacte amb la persona més pròxima de la família, la seua neboda, per a organitzar els actes de comiat. És un fill predilecte, però volíem que la família prenguera la decisió definitiva, quadrant també la visita de l'arquebisbe". L'Ajuntament va decidir establir tres dies de duel oficial i es va informar a tots els exalcaldes. "Cal reconèixer la seua labor per donar a conèixer la figura de Gregori Maians".

El regidor de cultura Julio Llorca va dir que "des que entre de regidor vam

estar mirant de publicar el número 26 de l'epistolari de cartes amb diversos personatges de la il·lustració de Maians, el passem a la impremta i vi la pandèmia i va empitjorar la seua salut i estàvem pendents de la seua presentació pública. Serà la seua obra pòstuma". S'espera que altres membres del seu departament puguen continuar la seua labor d'investigació maiansiana "l'Ajuntament estarà disposat a seguir amb ells" va indicar Llorca.

UN GRAN INVESTIGADOR

Antonio Mestre Sanchis va nàixer a Oliva en 1933 i va estudiar en el Seminari Metropolità de València, doctorant-se posteriorment en Història Eclesiàstica per la Universitat Gregoriana de Roma en 1.966 i en història per la Universitat Literària de València en 1.970, sent catedràtic d'història moderna.

La seua tasca d'investigació ha sigut molt intensa des que va publicar en 1.968 "Il·lustració i reforma de l'església. Pensament polític-religiós de D. Gregorio Mayans i Siscar (1.699-1.781) pel qual va rebre el premi nacional "Menéndez i Pelayo" en 1.968.

Destaca el seu treball en el reconeixement en l'àmbit internacional de l'erudit oliver Gregori Maians i Siscar. Dirigeix des dels seus començaments les publicacions de l'Ajuntament d'Oliva, destacant les obres completes i epistolari mayansiano. També d'especial rellevància la "Iniciació a la Història d'Oliva", obra col·lectiva promoguda per Salvador Cardona i coordinada per Mestre amb magistral eficàcia, que la converteixen en llibre de referència imprescindible i encara no superat actualment.

L'any 1981 Mestre va ser l'artífex de l'organització del Simposi Internacional commemoratiu de l'II Centenari de la mort de Gregori Maians que va tindre una àmplia repercussió nacional i internacional. L'any 1985 la ciutat ja li va rendir un homenatge que va comptar amb la presència de l'ex-ministre Ernest Lluch, del pare Miquel Batllori i de l'ex-conseller de cultura Cebrià Císcar.

En 1998 Mestre va ser nomenat director de l'aula d'història i etnologia de la Institució Alfons el Magnànim de la Diputació. La Generalitat Valenciana li va atorgar l'any 1999 l'alta distinció

cultural en el marc de les commemoracions del 9 d'octubre en el Palau de la Generalitat per la seua labor en la investigació històrica i la recuperació de la figura de Maians.

DISTINCIÓ HONORÍFICA

L'any 2010 Antonio Mestre va rebre la XV Distinció Honorífica que atorga l'Associació Cultural Centelles Riusech d'Oliva. Cal destacar que la tasca investigadora del catedràtic ha contribuït a recuperar la figura de l'insigne oliverense Gregori Maians dins de la història de la il·lustració, no sols en l'àmbit nacional sinó també internacional. Fou nomenat Fill Predilecte d'Oliva el divendres 25 d'octubre de 1983. A més li se va dedicar un carrer a la zona del Polivalent.

A més es recorda que "Don Antonio", com se'l coneixia afectuosament, ha sigut durant molts anys el director del Servei de Publicacions de l'Ajuntament d'Oliva "fent una importantíssima tasca cultural i difusora d'aquest aspecte del nostre patrimoni cultural" amb nombrosos pupils seus interessats a continuar amb el seu llegat i investigacions.

OLIVA REP MÉS DE 5 MILIONS D'EUROS PER A L'IES GREGORI MAIANS, CONSERVATORI I ALFADALÍ

Endavant les tres grans obres previstes en el Pla Edificant

Previstes el 2019, l'Ajuntament d'Oliva va rebutjar la proposta inicial i va demanar a la Generalitat una revisió dels costos

Més de 5 milions d'euros en el Pla Edificant per a tres centres escolars d'Oliva. L'Ajuntament va rebre el dimarts 20 de desembre la notificació per part de la Conselleria d'Educació de la Generalitat Valenciana, per a poder tirar avant les tres grans obres previstes en el Pla Edificant en aquesta localitat de la Safor que suposaran millores importants en un centre de primària, el CEIP Alfadalí, en un institut de secundària, l'IES Gregori Maians i el Conservatori Comarcal de Música Josep Climent l'any del seu 25 Aniversari.

PROJECTES

Concretament per a la "Construcció d'un aulari d'infantil, gimnàs/ sala d'usos múltiples i reparar l'actual pista poliesportiva del centre en el CEIP Alfadalí a Oliva (València)" siga de

Edifici del Conservatori, un dels quals està previst remodelar en el Pla Edificant.

2.414.403,77 euros, IVA inclòs

D'altra banda l'ampliació de l'edifici de l'actual Conservatori de Música Josep Climent en un aulari nou amb un

pressupost 1.749.989,86 euros pressupost de final d'obra i assistències tècniques pendents d'executar. A més de les noves aules també es preveu la

construcció d'un ascensor per al centre per a les persones amb dificultats de mobilitat.

Finalment el projecte aprovat per al

l'IES Gregori Maians li la construcció d'un gimnàs per al centre en un edifici nou valorat en 1.137.236'54 ;

La regidora delegada d'educació i vicealcaldessa Ana Morell ha dit que "Agraïm a la Conselleria aquesta nova delegació de competències que signifiquen més diners per a poder portar avant aquestes inversions, ja que l'increment de preus deguts als increments de la Covid19, feia impossible poder tirar avant les obres".

A més va afegir que "Ara sí, vull posar en valor el propi Pla Edificant, a la nostra ciutat ja s'ha actuat en la meitat de centres escolars i estem treballant per a actuar en la resta i com sempre agrair la col·laboració dels propis centres, a través de les seues adreces com de les seues AMPAS".

PREVISTOS A LA FI DEL 2019

Es dona la circumstància que els tres projectes estaven previstos a la fi del 2019, però amb l'arribada de la pandèmia de la Covid 19 al març de 2020 el consistori olivense no va dur a terme aquestes actuacions i la pujada dels materials i els costos previstos dels tres projectes va fer que l'Ajuntament d'Oliva rebutjara la proposta inicial i demanara a la Generalitat una revisió dels costos de tots ells que ara en 2022 arriba.

EN QUATRE DIES L'ALUMNAT VA ACONSEGUIR CREAR UNA FIRA

La II edició del Gregori Tour guanya en creativitat i promoció

L'IES Gregori Maians va celebrar del 19 al 22 de desembre la segona edició de la seua Fira Turística, realitzada per l'alumnat de 1r d'ESO, i amb la col·laboració de l'alumnat dels Cicles Formatius de Grau Superior de Gestió d'Al·lotjaments Turístics i del de Jardineria i Floristeria

La segona edició del Gregori Tour ha estat tot un èxit. Els projectes globals amb la metodologia ABP (Aprentatge Basat en Projectes) impregnen el dia a dia de l'IES Gregori Maians d'Oliva. En quatre dies l'alumnat va aconseguir el repte de crear una fira de Turisme, que van presentar ahir dimecres, 21 de desembre. Ells i elles amb els rols de documentalista, dissenyador o dissenyadora gràfic, productor o productora audiovisual i tècnics creatius han creat mapes interactius, tríptics, vídeos promocionals i expositors amb la gastronomia de la ciutat i marxandatge.

En aquest projecte l'alumnat de 1r d'ESO del centre ha comptat amb la col·laboració de l'alumnat dels Cicles Formatius de Grau Superior de Gestió d'Al·lotjaments Turístics i del Cicle Formatiu de Grau Mitjà de Jardineria i

Un dels estands de la Fira.

Floristeria. Aquesta col·laboració i treball ha aconseguit endinsar al públic assistent, i a les autoritats que van estar presents en la inauguració, en una veritable Fira de Turisme Internacional, la Gregori Tour.

L'alcaldessa, Yolanda Balaguer, va declarar que "l'aliment s'ha convertit en una experiència que ens mostra la cultura, les tradicions i els costums de cada lloc i, en aquesta ocasió, l'alumnat ens ha delectat amb una degustació fantàstica que ens ha traslladat arreu

del món. Vull agrair a l'alumnat de l'IES Gregori Maians i a l'equip docent pel repte de crear en 4 dies aquesta fira de turisme i demostrar-nos que el turisme i la gastronomia caminen de la mà en benefici del territori, la cultura i la ciutadania".

La vicealcaldessa i regidora d'Educació, Ana Morell, va destacar la capacitat de treballar en equip de tots els grups i la col·laboració, dins de la competència que hi havia en la mostra realitzada. A més, va valorar molt positivament que "la tasca executada per tot l'alumnat, no sols posa en valor l'esforç individual i del grup de treball, sinó de tota l'exposició creada per l'alumnat de 1r d'ESO, amb la col·laboració de l'alumnat dels Cicles Formatius de Grau Superior implicats. Enhorabona a totes i tots". Per la seua part, el regidor de Turisme d'Oliva, Kino Calafat, va mostrar la seua satisfacció en visitar tots i cadascun dels estands de la fira del Gregori Tour. Els grups guanyadors per votació van ser les ciutats de París, Istanbul i Londres. Altres ciutats representades van ser Dubai, Rio de Janeiro, Bangkok i Tòquio, entre d'altres.

DESPRÉS DE FESTES DE NADAL I REIS

Olivia ha ampliat el seu servei

Després de la gran acollida i èxit de «Nadal Olivia», el servei de Benestar Social dirigit per la regidora Yolanda Navarro continuarà amb el servei de ludoteca públic i gratuït després de les festes de Nadal. L'objectiu és continuar oferint a les famílies d'Oliva totes les facilitats per tal que puguen conciliar la vida laboral amb els horaris escolars dels xiquets i xiquetes.

Així, des del passat 9 de gener, després de les festes de Nadal, «Concilia amb Olivia» ofereix de nou el seu servei de ludoteca gratuïta en la mateixa ubicació, al CEIP Hort de Palau, a tots els xiquets i xiquetes escolaritzats de 3 a 16 anys en un horari flexible de vesprades de 17 h a 20 h i dissabtes i festius escolars de 8 h a 14 h. Les famílies, per tant, poden fer ús del temps que necessiten: l'entrada i l'eixida és oberta perquè les persones usuàries puguen utilitzar aquest servei segons les necessitats familiars i el temps menester. A més a més, no caldrà inscripció prèvia per a gaudir d'aquest servei públic i gratuït.

«Concilia amb Olivia» s'emmarca dintre del programa Oliva Concilia desenvolupat per la Regidoria de Benestar Social, en què s'inclouen diversos serveis de ludoteca pública que ja s'han realitzat al llarg d'aquests mesos a més de les accions per tal d'afavorir la conciliació de les famílies d'Oliva en períodes vacacionals.

Yolanda Navarro, responsable de l'àrea de Benestar Social de l'Ajuntament, satisfeta de comprovar la bona acollida que ha tingut «Olivia» durant aquestes festes de Nadal ha volgut agrair al departament i a totes les persones implicades l'ampliació del servei a partir del dia 9 de gener. «Oferir de nou el servei després de Nadal és una mostra que la conciliació laboral i familiar és cada vegada més difícil de satisfer i que aquesta necessitat va més enllà dels períodes festius. Cal, per tant, que les institucions continuem treballant colze a colze, al costat de les famílies, per millorar el seu benestar» ha declarat.

El castell de Malonda, nom amb el qual era conegut en època musulmana. Foto Jaime Sánchez Simón.

El Llinatge Malonda a Oliva

XAVIER CANYAMÀS

Antics tractats de genealogia situen l'origen d'aquest cognom a l'antic Regne de Mallorca, car els Malonda fundaren casa solar en els municipis de Binissalem i Santa Margalida. Tot i això, actualment sabem que aquest cognom també era present a altres territoris de la Corona d'Aragó. Al Regne de València el veiem documentat a mitjan segle XIV. En el veïnat de la ciutat de València de 1354-1373 hi figura Martí Malonda. D'igual manera, en l'impost del morabatí de 1379 de la Pobla de Farnals apareix Joan Malonda; i en el de Benissa de 1381, Francesc Malonda. A Sagunt, Ferran i Francesc Malonda van ser justícies en 1377 i 1381, respectivament. Així mateix, hi ha registres baptismals del segle XVI amb el dit cognom a

Gandia, Real de Gandia, Pego i Benissa. Hui en dia, però, preval la tesi sobre origen aragonés del cognom Malonda, ja que és la denominació arcaica de Maluenda, municipi de la província de Saragossa, i així apareix mencionat en documents del segle X. Tal com era costum en l'edat mitjana, el lloc de provenença identificava, juntament amb el nom de bateig, els colons que s'establiren als regnes de Mallorca i València després de la conquesta cristiana. Aquest fou el bressol de molts llinatges, puix que bon nombre de nouvinguts adoptaren el topònim de procedència com a nom de família. Cal dir, a més, que el cognom Malonda presenta les variants Maluenda, Maruenda i Marhuenda. Per altra banda, l'expulsió dels moriscos, l'any 1609, va propiciar

l'arribada a la Marina Alta de repobladors mallorquins. De Santa Margalida provenien altres Malonda assentats a Beniaia, Xaló i Castell de Castells. Igualment, en el cens de 1646 d'Altea figuren dos individus amb aquest cognom (i als qui algun autor considera jueus conversos d'origen mallorquí).

A Oliva es documenta per primera vegada un Malonda als llibres parroquials l'any 1628. La partida, de la parròquia de Sant Roc, correspon al matrimoni entre Francesc Malonda i Magdalena Roger; el contraent era d'Ondara i ferrer d'ofici. En 1635 hi va haver un altre enllaç: el del mallorquí Francesc Malonda Vanrell, natural de Santa Margalida, amb l'olivera Josepa Puentes Cambres. El

bateig de llur primogènit en 1636, de nom Francesc Jaume, fou el primer naixement d'un Malonda registrat a Oliva. Un tercer matrimoni a la parròquia del Raval va unir Diego Malonda, vidu, amb Barbera de la Llave en 1642. Al fogatge oliver de 1646 figuren Francesc i Diego Malonda, cadascun d'ells com a cap d'una casa o foc.

A l'últim, convé puntualitzar que només el llinatge Malonda amb casa solar a Binissalem gaudia d'escut heràldic, ensenya familiar que manifestava la seua condició social.

Fonts:

Antoni MAS i FORNERS, Joan Lluís MONJO i MASCARÓ, Per poblar lo regne de València..., Govern de les Illes Balears, 2002.

Arxiu Parroquial de Sant Roc d'Oliva, QL-02 (1624-1652).

A. y A. GARCÍA CARRAFA, El solar catalán, valenciano y balear, t. III, Librería Internacional, San Sebastián, 1968.

Enric GUINOT, Els fundadors del Regne de València, vol. I i II, Tres i Quatre, València, 1999.

Joaquín María BOVER, Nobiliario Mallorquín, Palma de Mallorca, 1850.

José HINOJOSA MONTAIVO, Diccionario de historia medieval del Reino de Valencia, t. III, Biblioteca Valenciana, Generalitat Valenciana, 2002.

Josep LLOBELL FRASQUET, «El elemento judío en la repoblación del siglo XVII en Altea y las Marinas», dins Sarrià. Revista d'investigació i assaig de la Marina Baixa, núm. 1, 2009.

Para dar vida

necesitamos tu donación

DONA SANGRE, DONA VIDA

Ayúdanos a ayudar. Cruz Roja

AL ACABAR EL PARTIT ENTRE L'OLIVA I EL PORTUENSE

S'afona una part de la grada del Camp del Morer sense causar ferits

La caiguda de part de la graderia del Camp del Morer en finalitzar el partit de primera regional entre la UD Oliva i la UD Portuaries, a punt va estar d'acabar en tragèdia. Va ser un autèntic miracle que la graderia cedira després del partit i no causara ferits. Un jove va poder evitar caure en una zona que habitualment està repleta de gent.

Els fets van tindre lloc el passat diumenge 8 de gener, després de concloure el partit que es va iniciar a les 17 hores entre la UD Oliva i la UD Portuaries, amb victòria per a l'equip visitant per dos gols a tres. El president de l'entitat, Joan Mascarell, va manifestar que "encara hem tingut sort que no ha enxampat a una persona major o a un xiquet. Podríem estar lamentant-lo".

MAL ESTAT DEL RECINTE

El club porta anys denunciant davant la Federació de Futbol de la Comunitat Valenciana i l'Ajuntament d'Oliva el mal estat del recinte, atès que l'organisme federatiu és el propietari legal de les instal·lacions.

Immediatament la UD Oliva va traure un comunicat oficial assenyalant que "a causa de la

caiguda de part de la graderia principal del Camp del Morer, sense causar danys afortunadament a cap espectador, des de la directiva del club hem decidit precintat i tancar tota la graderia fins que puguem assegurar que tenim seguretat d'obrir-la".

Des del club aquest estiu van invertir en la part baixa de la graderia principal, però pel que sembla no és suficient "i necessitem ajuda d'altres estaments perquè les instal·lacions del Camp del Morer siguin conforme al nostre club, tal com reivindicuem des de fa molt temps. Demanem disculpes als nostres aficionats, jugadors i familiars, però no volem que ocorrega una desgràcia".

INAUGURAT EN 1982

L'actual Camp del Morer va ser inaugurat el 31 de juliol de 1982 en un partit amistós que van disputar la UD Oliva i el València C.F. i que va acabar amb un 0 a 6 per als visitants arbitrat per García Carrión. Des de llavors les inversions en les instal·lacions olivenses han sigut molt escasses i es fa necessària una reforma urgent d'aquestes.

Joan Mascarell mostra l'estat en el qual ha quedat la graderia.

PERTANY AL CLUB DE TIR OLÍMPIC OLIVA

Juan Luis París Morató, campió d'Espanya de tir olímpic

L'oliver Juan Luis París Morató del Club de Tir Olímpic Oliva va quedar classificat Campió d'Espanya per equips en l'absolut d'armes pneumàtiques, celebrat a Logronyo fa uns dies.

Concretament, va anar dijous passat, dia 8 de desembre, a les instal·lacions de la Federació de La Rioja de Tir Olímpic en Prado Salobre- Logronyo, on va tindre lloc el Campionat d'Espanya d'armes pneumàtiques absolut, amb la participació per part del club de Tir Olímpic d'Oliva dels Germans París Morató, sent a més José Luis París Morató membre de l'equip B de la Federació Valenciana de Tir, al costat de Gustavo Alba Medina i Jesús Alcázar Hernández, que van quedar campions d'Espanya per equips.

José Luis París, a més va passar a la final Olímpica, prova a la qual només accedeixen els huit millors classificats de la fase inicial de competició obtenint una setena plaça i superant el seu rècord personal en obtindre 572 punts en seixanta trets de competició.

Juan Luis París al costat dels companys de l'equip campió,

Tres jugadors de pilota d'Oliva a la XL Lliga de Raspall

El regidor i tinent d'alcalde, Josep Escrivà, i la regidora d'Urbanisme, Ioana Sintimbrean, van assistir el dia 10 de gener a la presentació de l'edició XXXII Lliga CaixaBank d'Escala i Corda i l'edició XL Lliga CaixaBank de Raspall - Trofeu Diputació de València, al Trinquet de Pelayo, per donar suport als esportistes que representaran Oliva en la modalitat de raspall: Salelles II, Brisca i Sergi.

"En representació de l'Ajuntament d'Oliva i de la regidoria d'Esports, volem donar tot el nostre suport als nostres joves esportistes, encoratjar-los i desitjar-los els millors dels resultats en la lliga. Estem molt agraïts i agraïdes a CaixaBank per la seua aposta decidida per la pilota valenciana, per fi reconeguda legalment com a esport, i com no a la Conselleria d'Educació i Esport que ha assignat un pressupost de 400.000 euros perquè la Fundació per a la Pilota Valenciana pugua organitzar esdeveniments com aquest" ha declarat el regidor i tinent d'alcalde Josep Escrivà.

L'ETAPA DEL DIA 1 DE SETEMBRE PARTIRÀ EN UTIEL I FINALITZARÀ EN LA LOCALITAT

Oliva, protagonista en la presentació oficial de La Vuelta a Espanya 2023

La ciutat d'Oliva acollirà el final de la setèima etapa de La Vuelta Ciclista a Espanya 2023 i tindrà lloc el proper divendres 1 de setembre. A la presentació de la 76a edició de la prova, que començarà el 26 d'agost a Barcelona, assistiren l'alcaldeessa Yolanda Balaguer, la regidora d'esports Yolanda Navarro, el regidor de Turisme Kino Calafat i la vicealcaldessa i regidora de Educació, Ana Morell. L'organització de La Vuelta a Espanya va confirmar en l'esdeveniment celebrat al Palau de la Música de Barcelona el recorregut de la seua edició de 2023.

La ronda espanyola arrancarà el dissabte 26 d'agost a Barcelona i acabarà el 17 de setembre a Madrid. Durant les seues 21 etapes, comptarà amb 11 eixides i 8 metes inèdites, visitarà 9 comunitats autònomes i tres països: Espanya, Andorra i França.

PUNT FINAL D'ETAPA

L'alcaldeessa d'Oliva, present en l'acte de presentació a Barcelona, s'ha mostrat molt agraïda i satisfeta per la decisió de l'organització d'escollir la ciutat d'Oliva com a punt de final d'etapa de la Volta Ciclista d'Espanya de 2023. «Des de l'Ajuntament d'Oliva rebem amb els braços oberts i amb molta alegria aquesta notícia que serà beneficiosa per al poble en molts sentits: mediàticament, com atractiu esportiu i també turístic. Oliva té molt que oferir en aquest sentit i nosaltres treballarem de valent per a que els veïns i veïnet, visitants i esportistes troben en la ciutat tot allò que esperen i més» ha declarat Balaguer.

Per altra banda, la regidora d'Esports Yolanda Navarro ha declarat que «des de la regidoria d'esports i con col·laboració amb la resta de departaments de l'Ajuntament disposarem el necessari per a que la jornada de l'1 de setembre marque un abans i un ara en Oliva, ja que des d'un punt de vista esportiu situa a la nostra ciutat com un atractiu i una oportunitat per a desenvolupat altres esdeveniments esportius de caire internacional». «Caminem de la mà amb les associacions esportives d'Oliva, amb tot el veïnat i com no, amb la pròpia organització de la Volta Ciclista per a que tots i totes puguem gaudir d'aquesta fita històrica» ha afegit la regidora.

DES D'UTIEL

La jornada prevista per a l'1 de setembre, sobre una distància de 188,8 kilòmetres, començarà a Utiel per a acabar a Oliva, passant per València, El Perelló, Cullera i Gandia. Serà la primera vegada en la història que una etapa de La Vuelta concloga a Oliva, el dia següent l'eixida serà desde la veïna localitat de Dénia.

Una representació del consistori d'Oliva va assistir a l'acte de presentació de la prova ciclista.

Sant Silvestre Ciutat d'Oliva 2022

El passat dia 18 de desembre desde les 17 hores tenia lloc una edició més de la carrera 'Sant Silvestre Ciutat d'Oliva' amb eixida des de la plaça de l'Ajuntament. A més, hi hagué premi a la millor disfressa individual i col·lectiva. I en finalitzar, els assistents van poder berenar xocolatada. Aquest esdeveniment comptava amb l'organització i col·laboració de la regidoria d'Esports de l'Ajuntament d'Oliva, el Club de l'Espenta i ACCO.

Diferents imatges de la prova que va partir des de la plaça de l'Ajuntament.

10ª Fira de MINERALS

11 i 12 de febrer de 2023
Centre Polivalent

d'Oliva

Foto: Paco Mayor

CULTURA, MÚSICA I
BIBLIOTEQUES
AJUNTAMENT D'OLIVA